

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Tractatus sacerdotalis d' sacrame[n]tis: deq[ue] diuinis
officiis: et eoru[m] administrat[i]o[n]ibus**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 1512

VD16 N 1517

De mo[do] audie[n]di confessio[n]es.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30634

De sacramento

folū mortalia/s; etiā venialia cōfi-
teri: licz nō ita necessitate absoluta
teneat ad p̄fessionē venialiū sicut
mortalū. Tū ex q̄ nō possum⁹ vi-
tā etnā p̄scq̄ sine remissiōe veniali-
um: tenemur ad eoz p̄fessionē: vt
d̄r L̄bo. iii. dist. xvi.

De mō audiendi
p̄fessiones.

Et q̄ expe

e riētia docēte multos vi-
dīm⁹ q̄ practica hui⁹ sa-
crāmētī errare. iō vtile videt̄ pone-
re modū z formā circa audiēdas
p̄fessiones. Circa q̄d vidēdū est de
pl̄ib; z p̄mo de dispositiōe p̄sone.
Sec̄do quō sacerdos debeat q̄rere
a p̄fite. Tertio q̄ sint casus in q̄-
bus pōt absoluere De p̄mo ita. p̄
sciēdū q̄ p̄fessionem audiēs sacer-
dos d; sedere in loco oī suspitione
carēte: vbi ab oībz vidēri possit: a
nullo nō audiri: nō sic q̄dā i ca-
mer; an lectū p̄p̄riū audiūt: vel i sa-
cristia: q̄ com̄pti sūt mala cū spūa
lib; filiab; cōmisisse. Nō d; etiā sa-
cerdos vel cōfessor inspicere vultū
p̄fite: ne duct⁹ terrore sacerdoti
min⁹ audeat p̄fiteri: vel sic q̄d oc-
culta vel alleuiet. Maxie tñ a
mulierib; caueat: p̄ fm Sapiētē/
Facies ml̄ier; sic vent⁹ vr̄es. Nec
d; sedere ex opposito: s; ad latus.
Nec etiā d; p̄ferre v̄ba iocosa: ne
alī ipoz ad risum puocet: sic etiā
com̄ptū ē de aliq̄bz: sed v̄bis blan-
dis z benignis cōfessor vtat: non

sic q̄dam faciūt maledicētes p̄fite-
ri: dicētes. Diabolus te mihi misē-
rat cū his pctis: eos vel cas diabo-
lo p̄mēdātes: vt q̄dā idiote faciūt.
Nec d; sacerdos mouere caput v̄l
sp̄ritū sepi⁹ p̄icere: ne videat̄ p̄ cir-
cūstantib; p̄dere pctā cōfiteantis.
Vbi ḡ sunt illi q̄ pede trūdūt cōfi-
tētes: vel faciūt q̄sdā vociferatio-
nes suspitiosas: vel susp̄ria suspi-
tiosa: ex quib; p̄dit̄ cōfessio pctoz?
Cū ḡ incipit cōfiteri attendat ver-
ba sua cōfessor vsq; ad finē: nec i-
terūpat: nisi cū fuerit p̄fessor p̄ p̄fi-
tentē d̄ aliq̄ exq̄sit⁹: v̄l nisi p̄fessor
hūerit necesse inq̄rere de aliq̄ cir-
cūstantia pcti. Si nō cōfiteus co-
ram sacerdote p̄ timore erubescēs
obmutescit: tunc sacerdos eū dul-
citer alloquens informet: z det sū-
bi cor z audaciam his verbis: vt
dic̄ Hugo. Fili charissime: ex abū-
dantia gr̄e diuine habem⁹ magnū
donū h̄ z salutis remediū: q̄ per
n̄ram verā cōfessionē possum⁹ cō-
scq̄ indulgentiā pctoz: nō aut̄ ve-
rearis p̄ aia tua dicere verz coram
me: q̄ sum pctōr sic z tu. non autē
te audio vt hō: sed vt deus. Qd̄ si
forte cōfiteus nescit modū cōfite-
di: p̄fessor dicat ei modū dicēs: Cha-
rissime fili ita debes cōfiteri. Cōfi-
teor oīpotenti deo z tibi p̄i q̄ ego
pctōr peccauī in multiplicib; pec-
catis. Et p̄mo in mortalib; pctis
transgrediendo diuina p̄cepta: nō
diligendo deū nec p̄mū. Et tūc
videat̄ cōfiteus dicere peccata: z
p̄mo de mortalib; pctis: fm q̄ dis

penitentie

posunt in mente sua. Si aut igno-
 rat q̄ sunt peccata mortalia dicat
 sibi. Ecce fili mi: ista sunt peccata
 mortalia. Supbia/ auaricia/ luxu-
 ria/ ira/ gula/ inuidia/ z acidia. Re-
 cordare si comisisti aliqd̄ istorum.
 Qū cū de eis expedit̄ fuerit: de-
 scendat ad opa pietat̄ si ea negle-
 xerit adimplere. S̄ de alienis
 pct̄is: vt statim patebit. Sec̄do vi-
 dendum ē q̄liē sacerdos d̄z q̄rere
 a cōfitēre. Pro q̄ sciēdū q̄ si est di-
 scretus cōfitēs: non d̄z ab eo aliqd̄
 q̄ri: s̄ si ē rudis: tūc q̄rat ab eo sa-
 cerdos: z p̄mo de mortalib̄ pct̄is
 ī genere: nūq̄ tñ ī specie. Vbi gr̄a:
 sic dicens. Ecce fili nōne peccasti
 istis pct̄is. s. supbia: auaricia zc.
 Si q̄ cōtigit te aliqd̄ supbisse d̄ ve-
 stib̄: de pulchritudine corp̄is: d̄ sa-
 pientia: d̄ diuitijs: hoc recogites:
 z h̄ doleas. Item si aliqd̄ excessisti
 modum comedēdi: vel bibēdi: vel
 habuisti diurnū odiū z̄ primū tu-
 um vel appetitū vltiōis iniuste z̄
 primū: vel inuidisti sibi bona spi-
 ritualia vel tp̄alia: aut etiaz fuis-
 ti acidiosus z̄ piger in diuino officio
 vel smone: q̄ forte non diligenter
 attendebas in missa: sed dormita-
 bas: vel smones iuriles miscuisti.
 Istis modis z̄ cōsimilib̄ cōfessor
 dicat in genere/ z vt melius cogno-
 scas modum in genere q̄rendi. sic
 q̄ras. Fili charissime fecisti furtū.
 Si dicat sic: dieas/ vbi/ q̄n/ q̄ tpe/
 q̄ ductus necessitate / a q̄/ q̄tiens.
 Non autem q̄rat: fecisti homi tali/
 in tali loco: h̄ em̄ esset suspectū ne/

gociū. S̄ de luxuria q̄rat: vtrū
 fuit aliqd̄ pollut̄ in corpe. Si di-
 cat sic: q̄ras an nocte vel die. Si
 dicat in nocte vel in somno: nō q̄-
 ras vltra. Si dicat nō in sōno: q̄-
 ras p̄ quē modū/ cū q̄/ vel quō: et
 expectes eius r̄sionem. nec deter-
 mines aliqd̄ sic q̄dam idiscreti fa-
 ciūt dicēdo: fecisti cū boue vel cū
 pecore vel eq̄/ descēdendo ad sodo-
 mitica pct̄a de q̄b̄ forte confitens
 ignorat. Et ī h̄ grauissime peccat
 cōfesse. Nec dicat fm̄ S̄m̄. Au-
 dio q̄ tu habitas cū tali muliere.
 Hoc ē em̄ se ponere testē vel iudi-
 cem: qd̄ nō d̄z fieri in cōfessioe: sed
 ea pacta d̄z iudicare zc. Verūtm̄ si
 sacerdos forte pb̄auit q̄ ille forte
 oblitus est aliqd̄ pct̄m̄ qd̄ p̄fessor
 cōstat cū comisisse: p̄t sibi in mēo-
 ria reducere: dicēs. Accidit ne ti-
 bi aliqd̄ inebriari vel fornicari in
 isto anno? Et si dixerit sic: q̄rat pri-
 mo de p̄sona cuius q̄ peccauit an ne
 sibi attr̄ebat/ z in q̄ gradu consan-
 guinitat̄ vel affinitat̄: nec ē p̄de-
 re aliam p̄sonam vel alium accu-
 sare: s̄ se liberare z̄ mūdare veraci-
 ter cū alio mō expedire nō p̄t sine
 exp̄ssione illius circūst̄ie. Mul-
 tū tñ caute circa h̄ pct̄m̄ luxurie ē
 p̄cedendū: ne qd̄ curiose inquiratur
 de ip̄o cōfitēre. Un̄ consulo vt
 p̄fessor circa hoc dicat sibi: Fili mi
 charissime: ego qd̄ dē v̄ccūdor z̄ cru-
 besco de talib̄ materijs impudic̄
 inquirere: nec putes q̄ ista ex cu-
 riositate faciam/ cum de eis fuissē
 libentius supportatus. optet tñ q̄

De sacramento

de necessitate peccā morez officio
medici deb. ntis curare occultum
morbu infirmi. Itē aduertat con/
fessorz diligentē cōsideret psone cō/
fiteñs q̄ritatē: cui⁹ status z cōditi/
onis existat. Nō si ē p̄nceps: baro:
miles: nobilis: vel q̄cūq; dñs tpa/
lis q̄rat ab eo vtz opp̄ssit paupes
subditos z aggrauauit eos labori/
bus: vel iusticiā facere neglexerit:
vel aliqs imp̄siōes iniustas ipo/
suit. Si vgo ē plat⁹ spūalis: nō est
opus q̄rere de negligentia aniaz
subditoz: qz p̄sumit si hoc facerz:
sol⁹ diceret/ eo qz hz sufficientē cog/
nitōnē et sciam q̄rū ad h. si autē
nō cōfiterē de officio: in q̄ ē: dicat z
hortet eū p̄prio motu dicēs. P̄ ve/
nerabilis z fili: i hac p̄revelit attē/
dere dignitatē officij v̄ri in q̄ est:
z in remediū pctōz v̄roz vobis i/
iūgo vt habeat diligentia de aia/
bus vobis commissis. si autē ē me/
chanic⁹ q̄rat ab eo vtz in suo ope/
dbitū eq̄rat modū seruet: aut si ē
mercator: an aliquē defraudet in
pōdere vel mēsurā: an rē viliozem
chari⁹ vendidit: vel ad vsuras pe/
cunias mutuauit: vel ad p̄stitam
cari⁹ vendidit: vel cām rei vendite
nō dixit emptoz: sic circa equū de/
fectū aliquē vel ipam rē sic vicia/
tā nō remissioni pctō vēdidit. Aut
dieb; festiuis z dñic; res suas ve/
nales exponit. Iurauit tātū vale/
re cū tātū nō valuisset: vel iurauit
solus emisset tātō. Si ē taberna/
tor q̄rat ab eo: vtz aliquē brasium
miscuit diuē granis: sic apponē/
do aliqt filigis: aliqt orde: z ven/
dēs nihilomi⁹ ceruisiā p̄ totali tri/
ticea: vel si dieb; festiuis circa eas
laborauit/ cū h añ vel post bñ pos/
set expediri. Vel mēsurā minorez
dedit i domo q̄ extra domū bibē/
tib; cōmiserat. Sic etiā q̄rat d vi/
no z alijs liquorib;. Itē a iudicib;
q̄rat z consilib; vtz aliquē ex grā:
odio: timore: amore: v̄l p̄uato mō/
iusticiā puerterūt v̄l siniam tulerūt:
ex q̄ q̄s dñificat⁹ ē in reb; vel in
corpore. Vel si ad penā fuerūt nimis
pni z simplices sentētiando penā
statū p̄ vno leui v̄bo i iudicio. Itē
a p̄rib; familias q̄rat q̄ hñt suos
vel filios vtz angariauerūt familiā
dieb; festiuis: vel eoz detinēt mer/
cedez: aut eoz mala dissimilauerūt.
Sikr q̄rat a suis an fidelit̄ serue/
rūt z nō subtraxerūt bona dñozū
suoz. Itē si est vgo q̄rat ab ea de
custodia v̄ginitat;: de pudicitia v̄/
borum: z honestate cōuersatiōis:
quō z cū q̄b; solet cōuersari: si ē vi/
dua q̄rat de deuotione ipi⁹ z opi/
bus pietat;: an libent̄ seruiuit pau/
peribus: vel eos visitauit: vel tem/
poralia p̄ suo posse impendit z ex/
hibet: z an dissolute viuit seu deli/
cate. Et isti sunt morbi viduarū
fm aplm. Item si ē cōiugata que/
rat ab ea an seruet cum viro casti/
tatē dieb; festiuis: ieiunij z aliarū
vigiliarum: z tempore impregna/
tiōis vel etiam partus. Similiter
an a marito eriget debitū diebus
festiuis: aut tpe menstrui vel im/
pregnationis v̄l tpe ptus: an etiā

penitentie

aliter q̄ mod⁹ nature ē/ vir eā cog/ vit. Et fm̄ h̄ pcedat cū q̄libz. Cir/ ca tñ viciū luxurie cauti⁹: q̄ circa q̄dlibz aliud se regat/ q̄d circūstati as necessarias: nō inutiles z curio sas inq̄rat. De q̄b̄ sciēdū ē h̄ fm̄ T̄b̄d. Circūstatiar q̄dā sūt trahē tes in aliū gen⁹ pcti: vt coire cū cō iugata zc. z has hō tenet cōfiteri. Quedā vō aggrauantes sūt i ca/ dē specie/ z eaz q̄dam sūt nō aggr/ uantes mortali/ sic scia z hmōi. et has nō tenet cōfiteri: q̄ sunt q̄si ve nialia. Quedā vō sūt aggrauātes mortali/ z has optet cōfiteri: vt fu rari i sacro loco/ fornicari in die fe sto. vñ x̄sus. Aggrauat ordo loc⁹ pctā scia tps. Lucta pusilla mer⁹ culpe genus z stat⁹ alt⁹. Conditio nūer⁹ etas z scādala serus. Itē q̄ rat sacerdos a confitente d̄ alienis pctis q̄ sūt nouē. v. Iussio: p̄silū: p̄sensu: palpo: recursus. Partici pans: mut⁹ nō obstās: nō manife stans. Iussio. i. si p̄cipit facere ma lū: z solus nō interest/ vel p̄suluit alteri: sine cui⁹ p̄silio nō fecissz tale factū/ vel p̄sensit faciētibz malū vñ ipis adular⁹ ē laudādo eoz factū/ vel q̄ malefactores habuerūt ad eū recursū. Vel ipis p̄ticipauit in maleficio. Vel tacuit nō increpādo eos: vel nō deserēdo supiori: Vñ n̄ resistebat eū possēt. Vñ tenet ex of ficio. Vel non manifestauit eū de buit manifestare.

De casibz ad papam p̄tinentibz.

Quēdi sūt

ctā h̄ casus ad solū pa/ p̄ā p̄tinetes. Prim⁹ ē d̄ co q̄ x̄berat clericū ordinatū/ si est lesio enemis cū effusioe sanguis atroci. xvij. q. iij. siq̄s suadēte dia bolo. Scōs ē d̄ co q̄ incēdit vñ frā git eccliam: z tal̄ anq̄s denūciatur p̄t absolui ab ep̄o: s̄ post denūcia/ tionē p̄ solū papā. d̄ sen. ex. c. 2 que sti. Et idē de q̄libz icēdiario post/ q̄ publice excōicat⁹ ē. d̄ sen. excō. c. tua. Tertū q̄n̄ p̄pa sol⁹ aliquē no minat vñ nominatim excōicat: tūc sol⁹ papa absq̄uit eū. d̄ sen. ex. c. si/ gnificasti. Quart⁹ falsari⁹ l̄rarum pape: vel eis vtēs scient. vt p̄tz de falsarijs c. dura. Quint⁹: q̄ inseq̄t cardinalē. de penis. c. felici. lib. vj. Sextus q̄ grauat iudicē spūalē i p̄sona vel bonis/ vel dat licentiam grauādi p̄ h̄ q̄ suam excōicatio nis tulit. de sen. excō. q̄cūqz. lib. vj. Septim⁹ siq̄s corp⁹ defuncti scin deret vel cogret p̄ ossibz trāsferen dis. De h̄ h̄ in q̄dam extrauagan ti Bonifacij pape octauū: q̄ incipit Detestante. Octau⁹: siq̄s inq̄sitor hereticoz odio vel gr̄a: amore vel lucro z iusticiā vel p̄sciam omisit z quēpiā p̄cedere: vt de hereticis. multoz. in fine. in cle. Non⁹: si reli giosus absqz licētia sui p̄rij sacer dotis solennizaret m̄rimoniū: aut ministraret eucharistie z vinctiōis sacra. Sicut etiā excōicati sunt reli giosi q̄ excōicatos a canone absol